

P.R. 376/05.11.18
C.Y.

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.198
Tel.: (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6641 din 16.11. 2018
La nr.376 din 05 noiembrie 2018

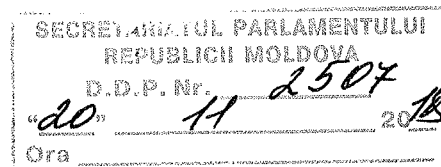
Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte legislative (Codul contravențional, Codul electoral).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție, pe 2 (două) file.

Director adjunct

Lidia CHIREOGLO

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5566 din 16.11.2018

la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte legislative (art.52 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 și art.52 din Codul electoral nr.1381/1997)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;

b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;

- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pe pagina web a Parlamentului, la 05 noiembrie 2018. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(22) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Din nota informativă poate fi dedus că proiectul are drept scop implementarea recomandărilor Comisiei juridice, numiri și imunități referitoare la eliminarea restricțiilor ce țin de interzicerea agitației electorale în ziua premergătoare alegerilor și în ziua alegerilor, cu excepția incintelor secțiilor de votare și în perimetrul din imediata apropiere a acestora.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea art.52 Cod contravențional „Agitația electorală în ziua imediat anterioară zilei votării ori în ziua votării” și art.52 Cod electoral „Agitația electorală”, în ceea ce privește substituirea interdicției continuării agitației electorale sau a agitației pentru susținerea referendumului în ziua imediat anterioară zilei votării ori în ziua votării cu interdicția continuării, în ziua votării, a agitației electorale sau agitației pentru susținerea referendumului, cu excepția incintei secției de votare sau în raza de 100 metri de localul votării.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele candidaților electorali sau ale organizatorilor referendumului, în ceea ce privește libertatea desfășurării agitației electorale sau a agitației pentru susținerea referendumului în ziua anterioară zilei votării și, nemijlocit, în ziua votării, cu excepția incintei secției de votare sau în raza de 100 metri de localul votării.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației

- naționale cu legislația Uniunii Europene;
d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

La întocmirea notei informative n-au fost respectate prevederile art.30 din Legea cu privire la actele normative, motiv pentru care, considerăm că aceasta conține o justificare insuficientă a promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită mijloace financiare suplimentare din bugetul public, însă nota informativă nu conține careva mențiuni în acest sens.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *"textului proiectului actului normative se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

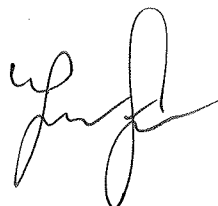
Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului nu reglementează activitatea agenților publici sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul legii pentru modificarea unor acte legislative a fost elaborat de către un grup de deputați din Parlament, în scopul implementării recomandărilor Comisiei juridice, numiri și imunități referitoare la eliminarea restricțiilor ce țin de interzicerea agitației electorale în ziua premergătoare alegerilor și în ziua alegerilor, cu excepția incintelor secțiilor de votare și în perimetrul de 100 m de localul votării.

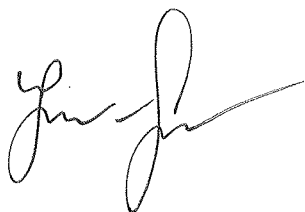
În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori sau riscuri de corupție.

Totodată, menționăm că în Hotărârea nr.15 din 27 mai 98 cu privire la controlul constituționalității unor prevederi din Codul electoral și a Hotărârii Parlamentului nr.1508-XIII din 18 februarie 1998, Curtea Constituțională a subliniat că „*Articolul 61 din Constituție statuează expres că Parlamentul este ales prin vot universal, egal, secret și liber exprimat, în baza legii electorale organice. Prin urmare, Parlamentul este în măsură să adopte orice tip de scrutin sau modalitate de atribuire a mandatelor de deputat. Rămâne la discreția organului legislativ să decidă care sistem electoral să fie aplicat, majoritar, proporțional sau mixt, și care să fie pragul electoral pentru concurenți în vederea includerii lor în operația de atribuire a mandatelor. Opțiunea pentru o variantă sau alta și consfințirea ei în legea electorală depinde de situația social-politică din țară, de nivelul de dezvoltare al sistemului politic din societate*”.

În contextul celor expuse mai sus, în prezentul raport de expertiză nu ne referi asupra oportunității promovării și adoptării proiectului de lege.

16.11.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim Gheorghiu, Inspector principal